

Ett mer rettferdig Norge etter pandemien - nå er det vanlige folks tur

Norge står ved et veiskille. Vi kan bli et forskjellssamfunn som så mange andre land – eller sette ned foten ved valget i 2021 og ta vare på noe av det fineste ved Norge; at vi er et land med små forskjeller, høy tillit og muligheter for alle. Arbeiderpartiet vil gi landet en ny kurs. Vi vil gjøre Norge til et mer rettferdig samfunn med velferd for alle og der vi kutter klimagassutslipp og sørger for trygge jobber for alle.

Koronapandemien har demonstrert verdien av høy tillit og sterke fellesskap. Det er den sosialdemokratiske samfunnsmodellen med en sterk velferdsstat, et trygt arbeidsliv og vanlige folk på jobb som har gjort at Norge har klart seg bra gjennom krisen. Vanlige folk har ofret mye for å løfte i fellesskap. Det er Norge på sitt beste!

Den høye tilliten og det sterke fellesskapet settes på spill med høyrepolitikk. De siste åtte årene har forskjellene økt. Flere og flere tjenester privatiseres og sentraliseres. Selv i krisetid har høyreregjeringen kuttet i skatten til de som har mest fra før.

Det er svært alvorlig at regjeringen har tatt lett på beredskap. Koronakommisjonen underbygger gjennom en grundig gjennomgang en alvorlig svikt i beredskapen. Den slår fast at vi var dårlig forberedt på den krisen vi visste var den mest sannsynlige og samtidig den som ville få størst konsekvenser for både liv, helse og økonomi – en pandemi. Vi manglet intensivkapasitet, smittevernutstyr og gode planer. Manglende plan for å håndtere økende smitte over grensa har bidratt til høy smitte og at folk har levd med unødvendig belastende tiltak over lang tid.

Pandemien har rammet skjevt og gjort samfunnet mer urettferdig. Ikke siden krigsårene har arbeidsledigheten vært høyere i Oslo og flere andre kommuner med langvarige smitteverntiltak. Nesten en av tre arbeidsledige er under 30 år. Store deler av livet for våre barn og unge er satt på vent. Stengte skoler, hjemmeundervisning og karantenetid kan ha skapt store kunnskapshull hos barn og unge. Koronapandemien kan føre til økte kunnskapsklasseskiller og må tettes så raskt som mulig. Eldre og andre i risikogruppene har vært særlig sårbare og måttet begrense sin sosiale kontakt kraftig. Flere sliter med psykiske utfordringer og flere har opplevd vold i hjemmet.

Etter ett år med korona og snart åtte år med høyrepolitikk som øker forskjellene, trengs nå en kraftfull innsats for å få folk raskt tilbake i trygge jobber og sørge for en velferdsstat som kan stille opp for alle de som etter pandemien trenger hjelp og støtte. Veien ut av krisen er å gjøre fellesskapet enda sterkere, ikke svekke det med mer av høyrepartienes politikk for privatisering og økte forskjeller.

Trygt arbeid til alle

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nummer en.

De som har mistet jobben på grunn av korona skal tilbake i jobb. Arbeiderpartiets viktigste valgløfte er trygt arbeid til alle.

Dagens unge risikerer å merke konsekvensene av pandemien resten av livet. Når ungdom mister fotfeste i arbeidslivet, må vi sette i gang tiltak som gir utdanning og arbeid til alle.

Korona har gjort en stor utfordring enda større: ungdom som havner varig utenfor jobb og skyves over på trygd. Under koronakrisen er ungdomsledigheten skyhøy. Nesten en av tre ledige er nå under 30 år. Den store faren er at ledigheten hos unge biter seg fast på høye nivåer og som uførhet om noen år. Det kan vi ikke akseptere.

Å gi flere unge trygghet i hverdagen, handler om blant annet om arbeid og kvalifisering for arbeid. Unge og studenter er hardt rammet av krisen og fortjener et fellesskap som stiller opp

47 mer. Vi må skape trygghet for framtiden. De som sliter på skolen, skal få tidligere og bedre
48 hjelp i en mer praktisk skole. De som mangler læreplass og derfor aldri får tatt fagbrev, skal få
49 det som en del av vårt fagarbeiderløft. Det er en garanti.

50 Unge som sliter psykisk, skal møte nye ungdomsteam som gir hjelp raskere. De som ikke kan
51 yte for fullt i arbeidslivet, skal møte et NAV med flere ansatte, som oppsøker og hjelper all
52 unge som trenger det. Arbeiderpartiet skal sørge for at arbeidslivet som venter etter fullført
53 utdanning, er attraktivt, trygt og seriøst.

54 En ny og mer rettferdig retning for Norge starter i arbeidslivet. Helsearbeidere på deltid har vist
55 seg å innebære en smitterisiko, fordi å jobbe på flere sykehjem sprer smitten mellom
56 sykehjemmene. Det er helt nødvendig. Arbeiderpartiet skal skape et helsevesen der hele,
57 faste stillinger skal være normen.

58 Pandemien har synliggjort sårbarheten som følge av at Norge i stor grad er avhengig av
59 utenlandsk arbeidskraft. Denne sårbarheten er også en mulighet til å sysselsette flere her
60 hjemme. Arbeiderpartiet skal satse mer på utdanning og tilrettelagte arbeidsplasser. I Norge
61 skal alle jobber være trygge jobber med gode lønns- og arbeidsvilkår.

62 **En rettferdig krisepolitikk som redder arbeidsplassene**

63 Koronapandemien har rammet næringslivet hardt. I varehandel, transport og renhold har
64 mange stått på jobb i smitterisiko for at andre kan leve så normale liv som mulig. I andre
65 næringer ble livsgrunnlaget revet bort. Folks møteplasser i reiselivet, servering og kultur ble
66 stengt ned over natta. Ordrebøkene i maritim næring har krympa. Mange viktige
67 arbeidsplasser er gått tapt.

68 Mange arbeidsfolk og bedrifter har ikke blitt møtt med tiltak som trygger arbeidsplassene.
69 Arbeidsplasser som sørger for bosetting og aktivitet over hele landet og næringer som
70 sysselsetter unge. Mange selskaper har brukt opp sine oppsparte midler gjennom pandemien
71 og nå står utenlandske oppkjøpere i kø for å ta over norske bedrifter. Arbeiderpartiet sier nei
72 til salg av Norge, og vil heller styrke det norske eierskapet ut av krisen.

73 Krisepakken det siste året har vært myntet på et nedstengt Norge, men framover øker
74 behovet for en ny næringspolitikk for å gjenopprette aktivitet, utvikle og sikre grønn omstilling
75 av næringslivet. Nå må krisepolitikken oppdateres og tilpasses pandemiens nye faser. De
76 største bedriftene har mottatt omtrent syv ganger mer i støtte per ansatt enn de små.
77 Ordningene må i større grad målrettes mot de små bedriftene for å holde aktiviteten i gang der
78 det er mulig. Arbeiderpartiet vil lage skreddersydde gjenåpningsplaner for den enkelte næring,
79 i samarbeid med næringen selv og partene i arbeidslivet. Vi skal lytte til dem med skoene på.

80 **Rettferdig krisepolitikk og et mer rettferdig skattesystem**

81 Etter åtte år med skattekutt til landets rikeste, må det være vanlige folk sin tur. Skattesystemet
82 må bli mer rettferdig. Arbeiderpartiet vil senke skatten for folk med vanlige inntekter og de
83 rikeste må betale mer. Effekten for hele åtte av ti skattebetalere er lavere skatt. Ved å sørge
84 for at de aller rikeste bidrar mer til fellesskapet, skal Arbeiderpartiet gjøre det billigere å ha barn
85 i barnehagen og på SFO. Arbeiderpartiet skal investere i fellesskapet og å få ned forskjellene
86 – ikke kutte i skattene som øker dem.

87 For Arbeiderpartiet er det et grunnprinsipp at krisehåndteringen må være rettferdig. Bedriftene
88 skal kunne forvente gode støtteordninger, men bli møtt med tydelige krav og forventninger
89 tilbake som sikrer fellesskapets interesser. Dessverre sier høyresiden fremdeles nei til
90 rettferdighetskrav i krisepolitikken. De borgerlige lar det være fritt fram for lederlønnsvest,
91 bonusutbetalinger og utbytte. De er ikke med på å hindre at useriøse aktører får støtte.
92 Bedrifter kan si opp ansatte, selv om fellesskapet bruker penger på redde de samme

93 arbeidsplassene. Det er ikke for sent å rette opp i disse manglene ved krisepolitikken. Statens
94 krisepenger skal gå til å trygge arbeidsplasser, ikke å berike eiere og aksjonærer. Det må også
95 gjelde gjenåpningen.

96 **En sterkere velferdsstat – det beste forsvaret mot en pandemi**

97 Alle skal være trygge på at velferdsstaten stiller opp for dem når de trenger den, uavhengig
98 av hvor de bor eller hvor god råd de har. Dagens utvikling mot en todelt helsetjeneste må
99 stanses. Koronakrisen viser ettertrykkelig verdien av en offentlig helsetjeneste, finansiert av
100 fellesskapet. Pandemien har forårsaket langt større skade i land som mangler denne
101 grunnmuren.

102 Innsatsen i kommunen har vært vernet mot en enda mer alvorlig pandemisituasjon.
103 Kommunehelsetjenesten, grunnfjellet i vår felles helsetjeneste, har gjort en enorm innsats for
104 testing, sporing, vaksiner og behandling, samtidig som den har måttet håndtere
105 psykososial oppfølging, ivaretagelse av sårbare barn og unge og å opprettholde
106 forebyggende helsetjenester og eldreomsorg.

107 Ansatte i omsorgstjenesten har jobbet dag og natt for å beskytte eldre mot et farlig virus og
108 samtidig sørge for gode opplevelser i hverdagen. Pandemien har vist enda tydeligere hvorfor
109 vi trenger medarbeidere i hele og faste stillinger som opplever tillit og faglig handlingsrom i sin
110 jobbhverdag. De fortjener langt mer enn applaus. Det er viktig å styrke vår felles helsetjeneste
111 i årene fremover. Arbeiderpartiet vil derfor ruste opp helsetjenesten med både økonomiske og
112 menneskelige ressurser.

113 Pandemien røyner på den psykiske helsen. Mange sitter alene uten menneskelig kontakt.
114 Pågangen i hjelpetjenester har økt betraktelig. Arbeiderpartiet har gjennom krisen fått
115 gjennomslag for mer midler til psykisk helse, men høreregjeringen har holdt igjen.
116 Skolehelsetjenesten må ha nok folk til stede og mennesker må kunne få hjelp uten at det
117 trengs henvisning fra lege. Derfor skal vi bygge opp et lavterskel psykisk helsetilbud i
118 kommunene.

119 En samlet og offentlig styrt spesialisthelsetjeneste rigget seg raskt til å behandle de som var
120 rammet av sykdommen. Høyres privatiseringsreform som splitter opp helsetjenesten og
121 svekker lokalsykehusene. Vi trenger sterkere lokalsykehus med god kapasitet og dyktige
122 fagfolk. Arbeiderpartiet vil stanse. Vi vil bruke ressursene på pasientene og bevilge penger til
123 sykehus over hele landet. Slik kan vi ruste opp intensivkapasiteten, gi trygghet for liv og helse
124 i hele landet, få ned ventetidene og ta igjen behandlingsetterselepet på alvorlige sykdommer
125 koronapandemien har forårsaket.

126 Helseberedskapen vår ble satt på prøve. Fagfolka i helsetjenesten bestod prøven, men store
127 strukturelle svakheter ble avdekket. Arbeiderpartiet vil gjøre Norge mindre sårbart for nye
128 helsekriser. Det krever tilgang på legemidler og produksjonskapasitet for smittevernutstyr.
129 Derfor må vi sikre egen produksjon og lagring av medisinsk utstyr i Norge. Det krever mer
130 beredskapstenkning inn i styringen av sykehusene og at kommunehelsetjenesten settes i
131 stand til å utvikle og ta i bruk digitale løsninger raskere.

132 **Vi skal leve livene våre igjen**

133 Pandemien har gått hardt utover idretten, fritidsaktiviteter og kulturlivet. Det rammer
134 arbeidsplasser, frivillige og aktive. Arbeiderpartiet vil bidra til en rask gjenåpning der det er
135 plass til alle. Kultur, idrett og frivillighet skaper samhold og sterkere fellesskap. Vi skal hjelpe
136 organisasjonene med full momskompensasjon, mer gratis utlån av idretts- og fritidsutstyr og
137 opptrapping av kulturbudsjettet til 1 prosent av statsbudsjettet. For at vi skal kunne leve

- 138 aktive liv igjen skal Arbeiderpartiet investere i fellesskapet og bygge opp igjen de arenaer
139 som har lidd mest under pandemien.